

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredni nedelji
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.
Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu Šte. 12.000.

Usodna zmeta.

Poročali smo že, da je izdal finančni delegat na vse dačne urade okrožnico, v kateri najodločneje zahteva, da se vsi davčni zaostanki brezobzirno izterjajo. Da bi bil učinek okrožnice tem sigurnejši, je finančni delegat ukinitel dopuste v vseh okrajih, kjer so zaostanki največji. Nobenega dvoma ni, da bo imela okrožnica finančnega delegata popoln uspeh in da bodo po vsej Sloveniji pričeli peti bobni, kakor se v nekaterih krajih to že dogaja.

Vemo, da mora priti država do svojega denarja, cenimo vestnost uradnika, da priskrbi državi njen denar, vseeno pa ne moremo odobravati okrožnice finančnega delegata, temveč jo moramo označiti kot veliko in usodno zmeta.

Nikdar in nikoli ne more iti finančni interes države tako daleč, da bi gospodarsko uničil državljane, zakaj potem je oslabiljena država sama. Kadar vlada splošna finančna kriza, kadar manjka vsem denarja, tedaj ni doba za rigorozno iztirjanje zaostalnih davkov. Tedaj je socialna in moralna dolžnost države, da državljanom pomaga in da jim davčno breme kolikor mogoče olajša. Če v zasebnem življenju se postopa tako. Upnik, ki se ne ozira na nesrečen položaj svojega dolžnika, nima nobenega ugleda v javnosti, ki mu opravičeno očita brezsrčnost. Še manj pa kot zasebnik sme biti bresrčna država, ki mora biti vzgled socialnega čustvovanja.

Zato povdarjamo z vso odločnostjo, da je rigorozno iztirjanje davkov za časa splošnogospodarske krize — napačno.

Je pa še drug moment, ki dokazuje, da je okrožnica finančnega delegata usodna zmeta. Danes nima denar te vrednosti ko včasih in kdor mora plačati danes 1000 dinarjev, ta plača mnogo več, kakor pa je plačal še pred enim letom. Ko je bil denar skoraj brez veljave, tedaj tudi ni bilo plačevanje davkov tako zlo. Toda danes so razmere čisto druge in vsaka svota se danes pozna. Dejansko so z dvigom dinarja dvignjeni tudi vsi davki in tudi to dejstvo mora upoštevati finančna delegacija.

Najbolj pa se pozna večja vrednost denarja pri plačevanju zaostankov. Naj finančna delegacija sama izračuna zaostanke po kurzu ki je veljal ob zapadlosti davkov in pa po kurzu, ki velja danes, pa bo videla, da je rigorozno iztirjanje zaostalnih davkov docela zgrešeno in docela napačno.

Končno pa moramo omeniti še en moment. Je mogoče, da je marsikateri davkoplačevalec nekaj kriv, ker ni plačal davkov pravočasno. Toda roko na srce! Ali je mar brez greha finančna delegacija? Kakšno pa je njeno knjigovodstvo. Znano nam je nešteto slučajev, ko so bili davki ne samo napačno predpisani, temveč tudi napačno seštet. Celo knjigo bi mogli napisati o pogrškah, ki so se dogodile. Napake na eni strani, pa opravičujejo deloma napake na drugi in tudi zagradel je rigoroznost iztirjanja davkov napačna.

Država je dolžna, da je opora državljanov in da jim pomaga, kadar so državljani v nesreči. Gospodarska kriza je nesreča in za časa gospodarske krize ne sme biti rigoroznega iztirjanja zaostanka. To je čisto jasno in zato upamo, da bo tudi finančna delegacija to spoznala.

ČIČERIN PRIDE V ZENEVO.

Riga, 2. septembra. Po novinarskih vestih iz Moskve potuje Čičerin v Zenevo, kjer bo incognito prisostvoval zasedanju.

Stranke se na novo grupirajo.

JUTARNJI LIST O NOVIH GRUPACIJAH.

Zagreb, 2. septembra. Današnji »Jutarnji list« prinaša pregled sedanjega političnega življenja in pravi, da se je življenje v političnih krogih že pričelo. Odkar je bil sklenjen sporazum, ni bilo velikih dogodkov in vse delo se je vršilo okoli zbiranja materiala za jesensko kampanjo. Po končanem kongresu zemljoradnikov in po njegovih sklepih se ni dovršen proces razpadanja te politične stranke. J. Jovanović—Pižon in Lazić sta ostala še dalje antipoda in sleherni, ki veruje, da se bo mogla iz tega materiala formirati močnejša politična stranka, se moti; pravtako pa so se motili tudi oni v zemljoradniški stranki, ki so pomišljali na fuzijo srbške zemljoradniške stranke s HSS. Na prvi pogled se zdi ta kombinacija mogoča, ali po bližnjem, vsestranskem spoznavanju ideologije pridemo do velikih in nepremostljivih razlik.

Nasprotno pa je fuzija muslimanov z Davidovičevimi demokrati mnogo prirodnejša in s to fuzijo bi se ustvaril v našem parlamentu nekak okvir za grupacijo zdrave opozicije, brez katere ni pravega parlamentarnega življenja in kritike.

Nič presenetljivega ne bi bilo, če bi se lepega dne pojavila tudi kombinacija o fuziji Pribečevićevih samostojnih demokratov z dr. Lorkovičevim Zajednico. V Hrvati. Zajednici obstoji sedaj več grup, vendar se grupa dr. Lorkovića nahaja zelo blizu Pribečevića.

Zanimive pojave opazamo tudi pri obeh vodilnih slovenskih strankah, pri SLS in SDS. Prvo zastopajo dr. Korošec, Sušnik, Vesenjaki in tov. Ta skupina se skuša za vsako ceno približati nar. ra-

dikalni stranki. Da bi to omogočil, je odpotoval dr. Korošec v Evian les Bains. Njegova poročila iz kopališča so zelo uplivala na njegove prijatelje v Ljubljani. Druga intrasigentna grupa SLS se nahaja pod vodstvom dr. Kulovca in Hohnjeca. Oba nasprotujeta akciji dr. Korošca in nadaljujeta energično propagando med slovenskim ljudstvom, pri čemur pa rabita najbolj demagoška sredstva. Jasen dokaz temu je resolucija dr. Hohnjeca z zborovanja v Konjicah.

V vrstah Zerjavove SDS se pripravlja razkol. Viden znak tega je dejstvo, da je bivši minister g. dr. Vekoslav Kukovec brzojavno pozdravil zborovanje kmetijcev in HSS v Krškem. Dr. Kukovec namerava v zajednico s kmetijskimi člani HSS in radikalno grupo dr. Ravnika osnovati zasebno politično stranko, ki bo v vseh važnih momentih nastopala samostojno proti SDS in SLS. Omenjena skupina namerava izdajati lastno glasilo v Mariboru. V času, ko se male stranke razkrajajo, je padla s strani radikalne stranke na zborovanju v Križevcih ideja fuzije radikalov in radičevcev tako, da danes ne more nihče predvideti, kaj se bo vse dogodilo.

Tudi delo v ministrstvih postaja vse bolj intenzivnejše. Po povratku Marka Gjuričiča bo vlada pričela z reševanjem važnih vprašanj. Na dnevnem redu je cela vrsta važnih dogodkov in osebnih vprašanj. Ne more in ne sme se trpeti, da nekateri organi s svojim javnim in privatnim nastopom rušijo ugled predpostavljenih oseb, ki so prišli na položaj z zaupanjem vseh odločilnih faktorjev. Sporazum je delo naroda, ki ga je tudi sprejel.

Optimizem v vladnih vrstah.

Beograd, 2. septembra. Vršilec dolžnosti ministrskega predsednika Marko Gjuričič je bil včeraj sprejet v avdijenco na Bledu. Po njegovem povratku se pričakuje intenzivno politično življenje. Vlada ima rešiti mnogo resornih vprašanj, zlasti tudi vprašanje novih uradnikov v prečasnih krajih z ozirom na položaj HSS v vladi. V vladi so nastala majhna nesoglasja v stališču zainteresiranih krogov in so bila ta vprašanja odgodena. Sedaj pa smatrajo, da bo prišlo

do popolne harmonije, ko se bo sestal ministrski svet.

Poslanci vladne večine bodo porabili počitnice, da v narodu utrdijo pozicijo sporazuma. Iz izjav poslancev ene in druge stranke se vidi največji optimizem za nadaljnje delo v vladi. Posebno zadovoljstvo vlada v vrstah radičevcev, ki so se osvobodili vpliva Hrv. Zajednice in svojih disidentov, tako da se danes že govori, da je hrvatski narod enoten v politiki.

kakor se vrši reklama za ta načrt, ki vsaj danes še ni aktualen, ker je treba preje razčistiti med grško in našo državo vsa sporna vprašanja.

Zunanjega ministra, ki je odpotoval v Lido, nadomešča minister ver Miša Trifunović. Danes potujejo v Zenevo šef presbiroja Miloš Ivković in šef oddelka za Zvezo narodov Zivotić, da pripravita vse potrebno za sprejem delegatov. Delegati in pomožna osebja potujejo v Zenevo čez dva dni.

SAMOSTANSKA UČITELJIŠČA UKINJENA.

Beograd, 2. septembra. Prosvetni minister je ukinitel vsa učiteljišča v samostanih v Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani in Mostarju.

OBČINSKE VOLITVE V VINKOVCIH.

Vinkovci, 2. septembra. Občinske volitve so razpisane za 6. t. m. Vloženih je 8 kandidatnih list: Hrv. Zajednica, HSS, NRS, SDS, radniki, obrtniki, židje in klerikalci.

Represalije proti Bolgarski.

Beograd, 2. septembra. Ker naš opomin v Sofiji ni nič zalegel, je zunanje ministrstvo predlagalo vladi, naj podvzame nove represalije. Naša vlada bo za slehernega ubitega našega državljanja zahtevala milijon dinarjev odškodnine. Druge mere, ki jih bo vlada podvzela, so še v tajnosti.

ODPOR PROTI FUZIJI JMO Z DAVIDOVIČEVO STRANKO.

Sarajevo, 8. septembra. Povodom vesti o fuziji muslimanov in Davidovičevih demokratov so nekateri člani centralnega odbora iz province izrazili veliko nezadovoljstvo. Pravi, da bi ta fuzija privedla muslimansko stranko v ostro opozicijo z današnjo vlado, kar ni v interesu muslimanov. Oni morajo urediti svojo bodočo politiko po svojih gospodarskih in ekonomskih interesih. Ti člani bodo na seji glavnega odbora JMO 12. t. m. zahtevali, da mora gledati vodstvo stranke predvsem na prave interese volilcev in da se ne sme voditi sentimentalne politike. Govori se, da bo en del muslimanov prestopil k radičevcem in drugi del k radikalom ter da se bo na ta način končala fuzija muslimanske stranke.

KONFERENCA VODITELJEV HSS.

Beograd, 2. septembra. Sinoči se je vršila konferenca med ministri in podtajniki HSS. Konferenci so prisostvovali tudi predsednik kluba Kovačević, tajnik R. Bačinić in dr. Maček, ki je včeraj prispele v Beograd. Razpravljali so o internih vprašanjih stranke.

PRED GENERALNO OFENZIVO PROTI ABDELKRIMU.

Pariz, 2. septembra. Včeraj popoldne so pričele francoske in španske ladje bombardirati rifanske pozicije. Obstreljevanje je trajalo preko dve uri. Sovražnik ima veliko škodo. To je pričetek ofenzive proti Abdelkrimu. Čez nekaj dni bo sledil glavni napad.

Bukarešta, 2. septembra. Diplomatski zastopniki Male antante razpravljajo o potovanju grškega zunanjega ministra Rendisa v Zenevo in o njegovih nameurah, da forsira ustvaritev garancijskega pakta za balkanske države. Rumunska in naša država sta v načelu sprejeli ta pakt, ako je z njim zagotovljeno izvajanje mirovnih pogodb. Rumunija igra v tej stvari vlogo posrednice.

STAVKA ASISTENTOV NA ZAGREBSKI KLINIKI.

Zagreb, 2. septembra. Okoli 50 asistentov klinike je sklenilo, da podajo ostavko, ker jim je bila na kliniki ukinjena hrana. Pravi, da z mesečno plačo 1300 Din ne morejo zadovoljiti svojih materialnih potreb, kar je tudi popolnoma res.

DR. KRNJEVIC ODPOTUJE V ZENEVO.

Beograd, 2. septembra. Drž. podtajnik in generalni tajnik HSS dr. Krnjević potuje v četrtek v Zagreb, kjer se bo sestal s St. Radićem in nato nadaljeval potovanje v Zenevo.

SAMOMOR V GRAND HOTELU.

Zagreb, 2. septembra. V Grand hotelu se je zastrupila sinoči Slovenka Mihaela Kernova iz Škofje loke. Vzrok samomora še ni znan.

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

»Adam, Adam, zgorimo!!!« zakliče Leonor vsa obupana.

Da, prav tak občutek imajo. Le obilen pot varuje kožo, da ne razpoka. Oklopne plošče, sicer slab prevodnik, sedaj ne zadostujejo, vsaka stvar ima pač svoje meje, plošč se ne smejo več dotakniti. Škatljica z vžigalicami, ki je ležala tik ob steni, je eksplodirala.

»Prosti smo!« reče Adam in zapelje avto kolikor mogoče navzad, da že sune ob zadnjo stran.

Videti ni ničesar več. Tudi elektriški žaromet ne prodre več dima. Adam določi smer po kompasu. Zavrti vzvod na dvesto konjskih sil, avto zadrevi naprej, vsi se oprimejo, silen tresk — a dalje ne gre. Maksimus ne more prodreti pred vratmi nakopičenega lesu, temveč se je zapičil vanj.

Zopet nazaj, hitro nastavi dvestopetdeset, tristo, tristopetdeset, štiristo konjskih sil — grozen je sunek, a ne zadostuje, da bi prodrl zapreko.

»Moramo umreti!« stoka Leonor in povese glavo in roke ter se nasloni na vmesno steno, ki edina še ni tako silno vroča.

V zraku je pač dosti kisika, a vsled vročine, ga skoro ne morejo vdihavati. Termometra ne pogleda nobeden — zadostuje jim, da zgore čez eno minuto.

»Mis Leonor Morris!«

Adamov glas je to, a zveni popolnoma tuje. Pred deklico stoji suhi možiček, a tudi njegova vnanost je

(78) drugačnja, kot iz jekla vlit je, še celo obraz je drug.

»Mr. Green!« zastoka Leonor.

»Le eno sredstvo je, ki nas morda reši.«

»Rešite nas!«

»V enem trenutku nastavim vseh šeststo konjskih sil.«

»Ali bomo potem prodrli?«

»Ne vem. Le to vem: ali prodremo — ali pa se razleti avtomobil v atome — in mi z njim.«

»Storite to!«

»Ali veste, kaj to pomeni, če popolnoma zavrtim oba vzvoda?«

»Jaz se zadušim, jaz zgorim, jaz vdihavam žareč svinec!« stoka Leonor.

»Vrvi sem!!!«

Delavca in Georg privežejo Adama, po njegovih navodilih k aparatu, da ga ne bo vrglo nazaj. Vsi drugi ležejo na tla, s hrbtom proti vmesnim stenam. Čeprav so bila tla votla, spodaj je bil namreč stroj, so vendar izžarivala nevzdržno toploto.

»Gotovi?«

Odgovor ni več človeški. Nato neke vrste eksplozija, le brez poka — ognjen svit, avtomobil švigne skozi ognjeno morje — plameni so za njim.

Z enim prijemom vrti Adam oba vzvoda hitro okrog.

Kako se je pravzaprav vse izvršilo, tega ni mogel potem nobeden povedati.

Georg sliši pretresujoče ropotanje stroja, da se mu začno tresti vsi živci, istočasno ga nevidna, a grozna, nepremagljiva sila pritisne k steni. Misli, da so se mu vdrla prsa — potem silen tresk, še eden, zopet ono

strašno ropotanje stroja — potem pa stoji avtomobil zopet mirno.

Leonor poskoči prva kvišku, steče v šoferjev prostor, s pritiskom na vzvod spusti oklopne plošče, odpre okna in diha globoko zveži zrak, ki se ji zdi ledenomrzel v primeri z atmosfero v avtu.

Kar zakriči, da vsi pritečejo.

»Adam, moj Adam!« stoka in se vrže čez njega, ki leži na tleh.

Vrvi ga niso vzdržale, pretrgale so se in sedaj leži Adam ves krvav, kri mu teče iz ust, nosa, ušes in celo iz oči.

Toda komaj mu obrišejo kri z obraza, se že kot mladenič živahno dvigne.

»No, Bog odpusti, to pa je že nekaj, takole s šeststo konjskimi silami...«

Pogleda Leonor in tudi on vdihava ta dozdeven leden zrak.

»Slišite, mis Leonor, da se ne prehladite, zavežite si vsaj nekaj okrog vratu!«

Georgu je nenadoma zelo vroče pri srcu — najraje bi objel majhnega, suhega možička.

Skrb za Adama jim ne da misliti kaj drugega. Toda ta skrb je nepotrebna. Ni tako hudo, kot je izgledalo izprva. Ko si je obrisal kri, mu tudi že ni več tekla, pripravljen je bil napraviti nov junaški čin, v nos pa je že tlačil tobak.

Najbrže mu je počila žilica — morda v vratu, ker ga je še nekaj časa bolelo, če je jedel — kri pa se je vtila pri vseh odprtinah, kar se včasih zgodi ljudem, ki prenesejo velik tlak.

(Dalje prih.)

Važno za vsakogar!

Važno za vsakogar!

Konfekcijska tovarna

Fran Derenda & Cie., Ljubljana

Centrala — Tovarna:

Emonska cesta 8

in Aškerčeva cesta 1

313

Telefon interurban:

Brzjavni: DERENDA

249

Nadrobna trgovina:

Erjavčeva cesta 2

(nasproti Dram. gledališča)

Najnovejša in najmodernejša lastna novozgrajena tvornica moških, deških in fantovskih oblačil, ter vsakovrstnih uniform po predpisanem kroju.

Svoje lastne izdelke prodaja po neverjetno nizkih cenah v svoji detajlni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2

Na Ljubljanskem velesejmu v paviljonu J 573—579

S. SEMLER, Pilsen (Plzen) — Češkoslovaška

Fužine: Tovarna galanterijskih kovinskih izdelkov. — Žične tovarne.

Fužine: Izdeljujejo jeklene lopate, krampe, sekače, sekire, kopače, kladiva itd. — Tovarna galanterijskih kovinskih izdelkov: vlasnice (lakirane, žgane, ravne, valovite) — vlasnice za kodre (lasne pšice, tako železne kakor medene — pletilke fino polirane in poniklane tudi s kvačko. — Kvačke v jeklu in z lesenem držajem v bogati izbiri. — Knoflice, železne, medene in jeklene. — Zapence, železne, medene, posrebrene, garantirano proti rjavini. — Varnostne igle, železne in jeklene, lakirane in poniklane. — Hlačni zapenci, hlačne zapone, risalni žeblički, pisemske sponke, etikete z bucko, šivanke za ročno in strojno šivanje. — Žične tovarne: železna in jeklena žica vseh specialnih vrst, — Patentna žica iz litega jekla, uravnana, trda, žični žebliji, potplatni žebliji, šprilje za kolesa otroških voz, bicikljev in avtomobilov. — Tovarna sitarskih izdelkov: žične tkanine v vseh gostotah ie žični debelosti, tkanine iz gaze za moskito-mreže, zeleno, modro ali rumeno lakirano. — Strojne živčne mreže za ograje, žični modroci.

Naše zastopstvo ima g. VIDO BRATOVŽ
Skladišče Ljubljana — Gosposvetska cesta štev. 2.

ZA ČASA VELESEJMA PAVILJON „E“ 12.

Kupijo se

Dobro ohranjeno

Instrukcije

dobro ohranjene smuči. Ponudbe z žensko kolo se kupi. Ponudbe na sprejme osmošolec. — Ponudbe na navedbo cene pod: »Planinski raj«. upravo lista pod: »Kolo 1.HI«. upravo lista pod »osmošolec«.

Pri „Solncu“

K. WIDMAYER

Pogačarjev trg (za vodo)

Perilo, manufaktura, opreme za neveste in novorojenčke, abtahi (peče). Vsakovrstne pletenine na debelo in drobno

VAN KASTER
CACOA

je vendar
najbolji!

Zlato!

Zlato!

Zaloga:

platno, usnje, papir, frakovi, vrvice, sukanec, igle, kapitali, folije, metali, zlato, bronze, barve, lepenka, laki, kosti, čopiči, škrobi, kleji, noži, deščice

Solidne cene in prvovrstno blago je najboljšje naše priporočilo

„ŠAGRIN“, Ljubljana

Kralja Petra trg št. 3

(Miklošičeva cesta)

Oglejte! Naročite!

Kje se kupi?

le pri tvrdki

JOSIP PETELINC

Ljubljana

BLIZU PREŠERNEVOGA SPOMENIKA OB VODI najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk „GRITZ“ER“ — „ADLER“ — „PHONIX“ isto tam posamezne dele za stroje in ko esa, igle, olje, jermena, pneumatika. Pouk o vezenju na stroj brezplačen! Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Splošno znano je, da kupiš najceneje obleke pri tvrdki

Ložar in Bizjak

v Ljubljani

Sv. Petra cesta štev. 20.

- Širite in naročajte „Narodni Dnevnik“! -

Najboljše manufakturno blago po najnižjih cenah prodaja „Oblačilnica“ v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

Oglejte si zalogo!

MALI OGLASI!

Cene oglasov do 20 besed Din 5.— vsaka nadaljna beseda 50 par

Poročila bi se rada

gospodična, trgovsko naobražena, z mladim inteligentnim gospodom v starosti 30 let z nekoliko premoženjem, ki bi služilo v razširjenju trgovine. Tajnost zadržana. Le resne ponudbe. Dopiše le s sliko je vposlali na upravo »Narodnega Dnevnika« pod šifro »Sreča«.

Uradnica

z večletno prakso večša vseh pisarniških del išče službo v mestu ali na deželi. — Ponudbe prosijo na upravo lista pod »Zanesljiva«.

Stanovanje

obstoječe iz ene velike sobe in kuhinje se išče v sredini mesta ali v okolici mesta Ljubljane. Ponudbe z navedbo najemnine na upravo pod »Stanovanje 400«.

Hotel in restavracija Miklič

nasproti glavnega kolodvora, priznana dobra kuhinja, prvovrstne pijače, vedno sveže pivo — zmerne cene.

Samostojna

knjigovodkinja in korespondentinja z večletno prakso išče stalno mesto za takoj v večjem kraju na Gorenjskem. Ponudbe z navedbo plače na upravo lista pod »Energična moč«.

TISKARNA „MERKUR“
TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, poselnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552